

megoldások. Sajnáltam, hogy nem volt módomban találkozni a Graph-Art Kiadóval, mert elképesztően egyedinek tartom a saját fejlesztésű, csodakönyveiket. A nyomdai beszélgetések során kiderült, hogy erősen megindult az on-demand kereslet kielégítésére tett fáradozás a nagy nyomdák részéről. Ez tulajdonképpen várható volt, mert a bestsellereken és gyermek-ifjúsági kategórián kívül gyakorlatilag minden könyvfajta stagnál. Az on-demand remek megoldást kínál a kiadónak arra, hogy az aktuális kínálatból kikopott, ritkán, de keresett könyvet 100-150 példányban gyártassák le, ahogy igény van rá. Egyelőre azonban szerintem magas a fajlagos költség.

A fesztivál záróakkordja a Libri Aranykönyvdíjátadó ünnepélye volt. Ezen az eseményen már csak a kiadók munkatársai izgulhattak azon, sikerül-e megnyerni a nívós trófeát. Az eseményen nyertes könyvek azért javarészt három kiadó termékei voltak. Hiányoltam a szépirodalmi könyvek közül a szépírókat. A költőket is, annak ellenére, hogy slam poetry előadás volt a kategória nyerteseinek kihirdetése előtt. Ez a tény rámutat arra, hogy a szavazók inkább a boltokban kiemelt helyen eléjük „tolt” és magas költségen reklámozott könyvekre szavaztak, ami lássuk be, meglehetősen szűk paletta. Fel lehetne úgy is fogni, hogy minden piac így működik, viszont hol van a kulturális felelősségvállalás?

Összességében tehát a legfeljebb a korábban említett gazdasági szereplő miatt van okunk az aggodásra, mert nagyon szép könyveket találnak ki a hazai kiadók, szép minőségben teljesítenek a magyar nyomdák. Ami az idei év tanulsága, hogy fokozottan figyelniünk kell a piac változásait, mert a digitális technikák egyre nagyobb térnyerése okozta paradigmában elérkezünk egy fordulóponthoz, ami alapjaiban strukturalja át a nyomtatott könyv, illetve a nyomdák, nyomdászok sorsát.

Tízből négy olvasó illegális forrásból is letölt, hogy hozzájusson a keresett e-könyvhöz

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület és a fesztiválrendező Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése kérdőíves felmérést készített áprilisban a XXI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon a fesztivállátogatók e-könyv olvasási szokásairól.

A kérdőívet a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál látogatói maguk tölthették ki a rendezvény időtartama alatt a helyszínen, április 24. és 27. között. Bár a mintafelvétel nem országos szintű volt, a beérkezett válaszok alapján érdekes eredmények és tendenciák bontakoznak ki a kapott adatok értelmezése során. A kutatási jelentést a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt. készítette.

A kérdőív az alábbi fő témaköröket ölelte fel: az elektronikus könyvek és az e-könyv olvasó eszközök elterjedtsége, a nyomtatott és az e-könyvek közötti fogyasztói döntések és hátterük, az e-könyvek beszerezhetősége és az illegális források ezzel összefüggő igénybevétele.

A kérdőívet nagyobb arányban töltötték ki a nők (71%) és a felsőfokú végzettségűek (68%). A korcsoport szerinti eloszlás tekintetében egyensúlyozottabbak az adatok, a kitöltők legtöbbször a 31–44 évesek (30%) és a 18–30 évesek (28%) közül kerültek ki.

Dr. Bendzsel Miklós, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnöke szerint: „A kérdőív eredményei rámutatnak, hogy az e-könyvek hazánkban is kezdenek valós alternatívát jelenteni az olvasóközönség számára. Bár a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület 2013-ban készített *Hamisítás Magyarországon* című fogyasztói kutatási jelentése szintén rámutat arra, hogy a fiatalok mintegy harmada használ illegális forrásból származó tartalmakat, arra is felhívja a figyelmet, hogy a megkérdezettek átlagosan 21 százaléka fizetne akkor a legális tartalomért, ha ahhoz olcsóbban juthatna hozzá, mint jelenleg.”

Az elnök emellett hangsúlyozza: „Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a könyvszakma és a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület tegyen közös lépéseket az olvasók számára az illegális felhasználások valós alternatíváját jelentő legális piaci modellek kialakítása és a tudatosságnövelés terén, így csökkentve a szürke felhasználások mértékét. A lopott gyümölcs íze nem olyan finom, mint a jogszerűen megszerzetté, ahogy pedig a lopott gyümölcs orgazdáját büntetik, ugyanúgy az e-könyvek illegális forgalmazói elleni fellépés is szükséges.”

Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének igazgatója szerint: „A mostani felmérés alapján amennyire öröndetes, hogy az újdonságok iránt fogékony fiatal korosztály körében egyre elterjedtebb a korszerű e-könyvek használata, azaz az olvasáskultúra a digitális térben sem szorul vissza, olyannyira megdöbbenő szembesülni azzal, hogy az elvileg legtudatosabb állampolgárok, a felsőfokú végzettségűek jelentős része számára szinte teljesen közömbös, hogy olvasnivalójukat legális vagy illegális forrásból szerzik-e. Nyilvánvaló, hogy az oktatás minden szintjén tudatosítani kell, az illegális letöltés éppolyan lopás, mint a bolti tolvajlás. Legalább ennyire fontos azonban az is, hogy a kalózdalok üzemeltetőire a törvény teljes szigorával kellene lesújtani.”

A KUTATÁS ÖSSZEGZETT EREDMÉNYEI

A kutatásban részt vevők, vagyis a kérdőívet kitöltők majd egyharmada rendelkezik olyan eszközzel, amellyel tud elektronikus könyvet olvasni. Ugyancsak magas számban jelezték a válaszadók, hogy már olvastak (valaha) elektronikus könyvet, arányuk majdnem eléri az 50%-ot és további 9%-ban azt jelezték, hogy rendszeresen olvasnak e-könyvet.

A válaszadók 44%-a egyáltalán nem olvas e-könyvet (függetlenül attól, hogy van-e olvasóeszköze vagy sem), 28%-ának ugyan nincs olvasóeszköze, de olvas e-könyvet, és további 28%-ának van olvasóeszköze is, és olvas is elektronikus könyvet.

Ha egy könyv nyomtatott és elektronikus formában is elérhető, a válaszadók 13%-a választja az e-könyvet elsősorban, 84%-uk marad a hagyományos, nyomtatott formánál. Az olvasóeszköz megéléte nagy befolyásoló erővel bír a választásra: azon válaszadók közül, akiknek van e-könyv-olvasó eszközük, több mint egyharmadnyian válasza-

tanák ez e-könyvet a hagyományossal szemben.

A nyomtatott könyvet inkább a könnyebb beszerezhetősége teszi vonzóvá, míg az e-könyvet a kedvezőbb ár miatt választanák többen.

Az e-könyvet olvasók több mint fele hozzájut ahhoz a könyvhöz, amit olvasni szeretne – csak valamivel kevesebb, mint egyharmadnyian jelezték azt, hogy nem jutnak hozzá, mert sok könyv csak nyomtatott formában jelenik meg.

A válaszadók fele töltött már le az internetről könyvet – legnagyobb arányban azok, akiknek van olvasóeszközük. Azok körében, akik már töltöttek le valaha az internetről e-könyvet, viszonylag sokan, 42%-ban nyilatkoztak úgy, volt példa arra, hogy illegális forrásból töltöttek le.

Az illegális tartalmak magas arányú használatát jelzi az is, hogy a letöltőknek mindössze 30%-a nyilatkozott úgy, hogy egy e-könyv beszerzésekor figyel arra, hogy csak legális weboldalról szerezzen be könyvet.

A válaszadók 43%-a ugyan figyel arra, hogy legális legyen a letöltés, de igénybe vesz illegális forrást, ha a könyvhöz csak azon keresztül juthat hozzá. A kérdőívet kitöltők majd egynegyede számára egyáltalán nem fontos, hogy legális vagy illegális a weboldal, ahonnan a könyveit letölti.

A teljes tanulmány elérhető: <http://goo.gl/2EcsvT>

**CSATLAKOZZON HOZZÁNK
A MAGYAR GRAFIKA FACEBOOK
OLDALÁN IS! [WWW.FACEBOOK.COM/
MAGYARGRAFIKA](http://WWW.FACEBOOK.COM/MAGYARGRAFIKA)**